

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

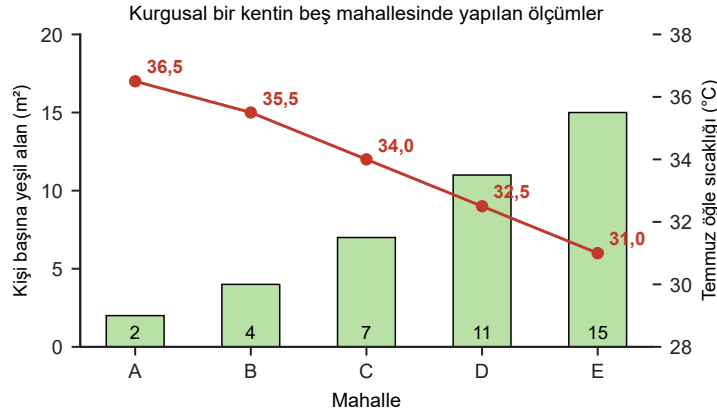
Açıklama: Bu sınav 7 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- COĞ.11.1.1 Mekânsal sorunların çözümünde coğrafya biliminin katkılarını yapılandırabilme
- COĞ.11.2.1 Web tabanlı CBS aracılığı ile harita uygulamaları yapabilme
- COĞ.11.3.1 Yeryüzündeki su kaynaklarını sınıflandırabilme
- COĞ.11.3.2 Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerini sorgulayabilme
- COĞ.11.4.1 Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin mekânsal organizasyonunu çözümleyebilme

1.

15 puan

Kurgusal bir kentin beş mahallesinde kişi başına düşen yeşil alan ve temmuz ayında öğle saatlerinde ölçülen hava sıcaklığı grafikte verilmiştir.

a) Grafikteki iki değişken arasındaki ilişkiyi yazınız.

(8 p)

b) Bir coğrafyacının bu soruna çözüm üretirken grafikteki gibi verileri nasıl kullanabileceğini açıklayınız.

(7 p)

2.

10 puan

Hilal, web tabanlı bir CBS uygulamasında bütün katmanları aynı anda açınca haritadaki semboller ve çizgiler birbirine karıştı; aradığı okul ile otobüs durağı arasındaki yolu göremedi.

Hilal'in haritayı okunur hâle getirmek için ne yapması gerektiğini gerekçesiyle yazınız.

(10 p)

3.

10 puan

Yeryüzündeki suların yaklaşık %97'si okyanus ve denizlerde tuzlu su, yaklaşık %3'ü tatlı sudur. Tatlı suların da yaklaşık üçte ikisi buzullarda ve kalıcı karlarda bulunur.

Bu bilgilere dayanarak insanların doğrudan kullanabileceği tatlı su miktarı hakkında bir çıkarım yapınız ve bu çıkarımın günlük hayattaki bir sonucunu yazınız.

(10 p)

4.

15 puan

Kaynak suları oluşumlarına göre sınıflandırılır. Aşağıda dört kaynak betimlenmiştir:

- (1) Kireçtaşı arazide yeraltındaki boşluklarda dolaşan suların bol miktarda yüzeye çıktığı kaynak.
- (2) Yerin derinliklerinde ısınan suyun belirli aralıklarla fışkırarak çıktığı kaynak.
- (3) Bir fay hattı boyunca yeraltı suyunun yüzeye ulaştığı kaynak.
- (4) İki geçirimsiz tabaka arasındaki basınçlı suyun, açılan kuyudan kendiliğinden yükseldiği kaynak.

a) Kaynakları adlarıyla sınıflandırınız.

(8 p)

b) Bu kaynaklardan birinin insanlar tarafından nasıl kullanılabileceğine bir örnek veriniz.

(7 p)

5.

15 puan

İç Anadolu'daki kurgusal bir ovada çiftçilerin çoğu tarlalarını kanallardan salma (vahşi) sulamayla suluyor ve çok su isteyen ürünler yetiştiriyor. Son yıllarda kuyular derinleştirilmek zorunda kalınıyor.

a) Bu sulama biçiminin su kaynakları üzerindeki etkisini sorgulayınız.

(6 p)

b) Çiftçilerin gelirini koruyarak su kaynaklarını sürdürülebilir kılacak bir öneri yazınız.

(9 p)

6.

20 puan

Dicle Nehri üzerinde yapılan Ilisu Barajı'nın su tutmaya başlamasıyla binlerce yıllık geçmişi olan Hasankeyf ilçesinin eski yerleşim alanı 2020 yılında sular altında kaldı. Bazı tarihî eserler yeni yerleşim yerine taşındı; ilçe halkı yeni kurulan Hasankeyf'e yerleştirildi. Baraj, enerji üretimi ve sulama için yapıldı.

a) Barajın ekonomik ve sosyokültürel etkilerini karşılaştırınız.

(10 p)

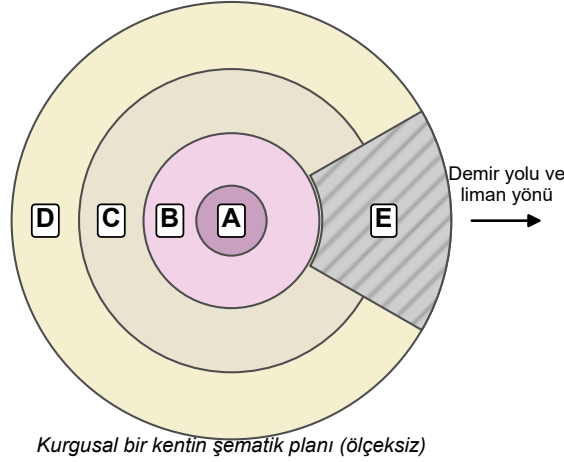
b) Bir öğrenci "Enerji ihtiyacı her zaman tarihî mirandan önce gelir." diyor. Bu görüşü sorgulayınız.

(10 p)

7.

15 puan

Aşağıda kurgusal bir kentin fonksiyonel alanları şematik olarak gösterilmiştir. A en içteki alan, D en dıştaki halkadır; E, demir yolu ve liman yönüne uzanan taralı alandır.

a) A ve E alanlarının işlevlerini (fonksiyonlarını) yazınız.

(5 p)

b) E alanının demir yolu ve liman yönünde yer almasını mekânsal organizasyon açısından çözümleyiniz.

(5 p)

c) Arsa fiyatlarının A'dan D'ye doğru nasıl değişeceğini gerekçesiyle yazınız.

(5 p)